

Priloga „Gorenjcu“ števil. 23 z dne 9. junija 1906.

Glas s Koroškega.

(Dopis.)

Gotovo zanima vsakega, ki ga je gnala usoda v tujino, kaj se godi v domovini. Človek, ko prebere domači časopis, komaj čaka, da dobi drugi dan drugega. Med drugimi novicami pa smo izvedeli iz listov tudi to, da namerava prirediti «Ljubljanski Sokol» veliko narodno veselico na prostem, in sicer v korist koroških Slovencev. Vsakega zavednega Slovenca, posebno pa nas koroške Slovence, je morala razveseliti ta vest. Zato prav srčno pozdravljamo to velevažno narodno delo, to velevažno narodno nalogo, ki si jo je stavil «Ljubljanski Sokol» in smo popolnoma prepričani, da jo bode tudi častno rešil — Vsak dober gospodar mora gledati, da poveča svoje premoženje, ako pa že ne more povečati, tedaj pa mora gledati, da ohrani saj to, kar ima. Slab je gospodar, ki ne ve, da mu je prestavil sosed mejnik v njegovo posest. Kakor pa velja to za vsakega posameznega, tako velja to tudi za celokupen narod. Žalostno pa moramo pripoznati, da nismo čuvali dosedaj Slovenci svojih narodnih mej tako, kakor bi jih morali. Zato je skrajni čas, da obrnejo Slovenci v sredini, oni, ki so popolnoma na varnem, vso pozornost obmejnim bratom, ker oni sami so preslabi, da bi se zamogli upirati sovražnemu navalu, ki je vedno in vedno hujši. Najžalostnejše razmere pa vladajo pri koroških Slovencih. Ako poletiš v nedeljo iz Ljubljane v okolico kamor hočeš, gotovo se vračaš vesel nazaj v mesto. Kako drugačen pa je izlet iz Celovca ali Beljaka. Vračaš se žalosten in klavern, kakor bi šel od pogreba. In spoznaš, da se ne imenuje slovenska Koroška zastoj «tužni Korotan». Dostikrat se ti pripeti, da bi to Slovenec, ki ga ogovoriš v materinem jeziku, odgovoril v blaženi nemščini. Zakaj? Zato, ker se sramuje s tujcem govoriti slovenski, misleč, da je nemški jezik veliko lepši in da je slovenski jezik le za priprosto ljudstvo. Ali ako slišiš, da moraš v popolnoma slovenskih krajih ob času volitev agitirati nemški in z nemškimi lupaki za slovenskega kandidata!? Radi ter žalostnih razmer se je ustanovilo v Beljaku društvo «Drava», ki hoče zanesti med koroške Slovence narodno zavest. Zelo težavna je ta naloga za beljaške rodoljube, to mora priznati vsak, kdor pozna razmere v Beljaku. Ne samo to, da nimajo Slovenci niti enega lokala v celem mestu, kjer bi lahko govorili slovenski, ampak tudi to dela težavo novoustanovljenemu društvu, da je zavednih, inteligentnih Slovencev v Beljaku zelo malo in še ti imajo iz službenih ozirov vezane roke. Vendar iz ljubezni do domovine in upajoči na podporo iz sredine Slovenske radi blagega namena, ki ga ima društvo, so se upali storiti ta korak. Z vročo željo, da bi tudi druga narodna društva posnemala «Ljub. Sokola», upamo, da tudi Korošcem «vremena bodo se zjasnila».

Dopisi.

Iz Mojstrane. Zadnjič smo že nekaj pisali o naših pridnih babačih. Dotični nemčurji so pred tremi leti precej glasovali za germanski predlog. Na vse strani so šle pri-tožbe, pa vse ni pomagalo nič celo leto; potem so odnehali; ker so se bali, da bi kateri ne dobil kako «šlafernc». Naša tovarna je imela ta čas že čez 700 K dobička, vse od naših krvavih žuljev, saj nas že tako dovolj pritiska.

Mojstrana. Mi delavci smo jo bolj pogruntali, kakor ti občinski možje. Na germanski predlog ni bilo odgovora. Ne nalagajmo vendar na reveže davkov, ker tako komaj žive. Mi lahko dobimo mnogo denarja, ako naložimo davek na kmete po 1 krono, to bo pravilneje, kajti, gospoda je vsaki dan telečjo pečenko, naj plača dotični, ki ima dobro službo, mi pa dostikrat nimamo še koruznih žgancev. To bi bil pravilen sklep; bogataš plačaj, revež ne more. Pravi možje, zapomnite si to in ne streljajte kozlov brez puške! Vi, mesarji pa, če prodajate meso dve kroni dražje, ste še na boljšem. Tudi kmet bo lahko eno krono dražje prodajal svojo živino. Več delavcev.

V Rátečah so imeli dne 2. rožnika cel sodni dan. Dopoldan grozen piš in vihar, pozneje blisk in grom, nazadnje je padlo nad 5 prstov snega in toče. Vse je poležano po travnikih in njivah. Upanje je, da sadnemu drevju ni napravil ta sneg posebne škode.

— To mrgoli sedaj v Rátečah delavcev. Vse dela, vozi, teše, zida. No, upamo, da bodo Ráteče dobile nekoliko lepše lice. Zasluga bo pač imelo vrlo novo županstvo in pa pomožni odbor. Županstvo, kakor trdi pomožni odbor, se trudita na vse mogoče načine, da se vsebolj varno proti požaru zida. Vse strehe razen onih, koje so bile takoj po pogorišču krite, bodo sedaj krite z eternitom, zarezno deloma s cemetno opeko. Pač pa se najdejo nekateri ljudje, ki se branijo z vsemi štirimi slušati navete županstva in pomožnega odbora. Resnica pa je tudi, da bode treba mnogim pogorelcem se zateči v posojilnico. Ljudje so usmiljenja vredni. Kaj bi počeli, ko bi ne imeli tako vrlega in za nas se tako skrbno trudečega župana Jalena in pomožnega odbora. Hvala jim!

Pogorelec.

15. julija kot dan otvoritve. Otvoritev je odvisna od tega, če se je udeleži cesar, ter v tem slučaju od časa, kdaj bodo pomorski manevri. — Čujemo pa tudi, da utegne biti otvorjena meseca julija le proga Jesenice-Gorica, do Trsta pa malo kasneje.

V bukovskem predoru so končana vsa večja dela. Čiščenje in polaganje šin skonča je do 15. junija. Danes moramo konstatovati, da so s sedaj skončanimi deli odstranjene vse ovire, ki so bile v zvezi s tem predorom glede otvoritve nove železnice.

Koliko stane bukovski predor? Pri normalnih razmerah bi bilo stroškov okoli 2 milijona K, sedaj pa stane predor okoli 4 milijone K. Težave so bile velikanske. Pritisk je bil v slučajih tako hud, da je kamne v obsegu kub. m. zmrnilo. — Tehniško-policijski vlak se odpelje proti koncu junija. Potem bodo vozili po progi vežbalni vlaki.

Koncert priredi tamburaški klub «Peričnik» v nedeljo, dne 10. t. m., ob petih popoldne v prostorih g. I. D. Tancarja na Jesenicah. Vstopnina 40 vin.

Za slovensko šolo v Št. Jakobu v Rožu se je baje našel med Slovenci nenavaden mecen ter je podaril 60.000 K. Dobrotnik želi ostati neimenovan.

Hlod ga je zmečkal. V petek je delavec Ivan Rugelj pri žagi kranjske industrijske družbe na Jesenicah nakladal hlode z drugimi delavci na neki kup. Pri tem se je neko deblo prevalilo na Ruglja in mu zmečalo prsni koš, da je na mestu obležal mrtev.

Orožje žene, in sicer najsigurnejše proti raznim bolestim, ki pretijo družini, je vsestranski pohvaljeni Fellerjev rastlinsko-esenčni fluid z znamko «Elsa-fluid», ki vpliva naglo in sigurno pri bolečinah v hrbtu, živcih in mišicah, izpahih, potem pri slabosti, trudnosti, utripanju srca, šumenju v ušesih, slabih očeh, pri bolečinah v prsih in členih. 12 malih ali 6 dvojnih steklenic pošilja za 5 K franko edini izdelovatelj E. V. Feller v Stubici, Elsin trg 202, Hrvatsko.

Skrbne gospodinjice so bile že od nekdanj oprezne pri nakupovanju sladn kave in so sprejemale samo zaprte izvorne zavoje z napisom «Kathreinerjeva Kneippova sladna kava» in s sliko župnika Kneippa kot varstveno znamko. Ker se pa vedno iznova pojavljajo posnemki, ni moci dovolj dostikrat opozarjati na znake pristne Kathreinerjeve kave. Čemu tudi bi kdo sprejemal manj vredne posnemke, če za isto ceno lahko dobi pristno «Kathreinerjevo kavo», ki ima edina tako priljubljeni okus in ki je noben drug izdelek ne doseže niti približno glede okusa in prijetnosti. Treba je torej v svoj prid največje opreznosti.

Novičar.

Vladni komisar še ni prišel na Jesenice, dasiravno je bil že imenovan. Vlada se je brzkone premislila. Kakor se nam poroča iz verodostojne strani, leži sedaj vsa stvar pri deželnem odboru, od katerega pričakujemo, da bode varoval pravice avtonomne občine.

Otvoritev nove železnice se izvrši vsekakor med 1. in 15. julijem. Dan nikakor še ni določen, dasi se je imenovalo doslej vedno

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bode priporočen:

Ivana Hoffa

Kandol-Kakao

ki ima najmanj tlače v sebi, je torej najlaže prebav. n. ne proizvoda n. koli zaprtosti in je ob najboljšem okusu izredno poceni

Pristen samo z imenom
Ivan Hoffa
in s levo varstveno znamko

Zavoji po 1/2 kg 90 vinarjev
1/2 50
D. biva se povsod.

Izvestja

deželne zveze za
prometa tujcev

pospeševanje
na Kranjskem

Pisarna v Ljubljani (hotel Lloyd).

Zadnjič smo objavili poziv na imetnike stanovanj za tujce, naj prigrasijo pri zvezi svoja stanovanja, da uredimo kataster stanovanj, ki so tujcem na razpolago na Kranjskem. Veliko se jih je odzvalo, toda ne v toliki meri, kakor smo pričakovali. Zato ponavljamo danes še enkrat svojo prošnjo s pripombo, da imajo le dotični korist od tega, ki imajo stanovanja; zveza posreduje brezplačno. Obenem naznanjamo onim rodbinam in posameznikom, zlasti Ljubljancem, ki navadno prežive o počitnicah nekaj tednov na deželi, naj se zglasijo pri nas glede stanovanja in kraja. Postregli jim bomo prav radi s stanovanji, ki so se nam doslej prijavila ter z imetniki le-teh brezplačno posredovali. Istotako imamo za one na deželi, ki prežive počitnice v Ljubljani, nekaj udobnih stanovanj na razpolago. — Upravni odsek osrednjega odbora naše zveze je prišel do zaključka, da bi za privabitev tujcev v posameznih krajih najbolj uspešno delovala tozadevna društva. Zato je sestavil uzorna pravila, jih dal pri vladi pregledati ter jih te dni razpošlje zaupnikom s prošnjo, naj delujejo vsak v svojem okolišu na to, da se čimprej ustanove društva za povzdigo tujkega prometa po naši domovini, kajti ta panoga narodnega gospodarstva, ki se je doslej pri nas skoro docela zanemarjala, lahko postane bogat vir vedno rastočih dohodkov. Nadejamo se, da se nas bode vsestransko krepko podpiralo v tem oziru, kar je le v interesu posameznikov, kakor tudi dotičnih krajev. Upravni odsek osrednjega odbora je sklenil, da hoče brezplačno storiti vse korake in vložiti prošnje za potrjenje pravil v vsakem posameznem slučaju, ako se dotični činitelji oglase pri zvezi ter nam naznanijo osnovalni odbor. Ako v kak kraj nismo poslali pravil in če je tam potreba za ustanovitev takega društva, je deželna zveza za tujski promet rada pripravljena s pomočjo krajevnih faktorjev ustanoviti društvo za privabitev tujcev. Obenem naznanjamo, da so v naši pisarni na razpolago najnovejši kažipot po avstrijskih letoviščih in da dajemo pojasnila v teh ozirih brezplačno. Najnovejši kažipot po nižjeavstrijskih letoviščih se interesantom tudi brezplačno dopošlje.

Gospodarstvo.

Tedenski sejem v Kranju dne 5. t. m.
Prignalo se je 110 glave goveje živine, 7 telet, 367 prašičev, — kozo, — ovco, — buš. 50 kg pšenice K 8.—, prosa K 6.—, rž. K 7.—, ovska K 9.—, ajde K 6.—, fižol, ribničan K —.—, koks K —.—, krompir 2.—.

Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu maju 1906 je 336 strank vložilo 101.993 K 33 vin., 400 strank dvignilo 110.271 K 11 vin., 10 strankam se je izplačalo posojil 19.700 K — vin. Stanje hranilnih vlog 3.996.842 K 18 vin. Stanje posojil 2.287.121 K 97 vin. Denarni promet 634.516 K 85 vin.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu maju 1906 je 234 strank vložilo 68.884 K 73 vin., 206 strank vzdignilo 57.864 K 64 vin., 27 strankam se je izplačalo posojil 34.280 K — vin., denarni promet 301.542 K 98 vin.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu maju 1906 je 159 strank vložilo 56.499 K 12 vin., 164 strank dvignilo 43.403 K 41 vin., 9 strankam izplačalo se je hipotečnih posojil 12.660 K — vin. Stanje hranilnih vlog 1.448.767 K 24 vin. Stanje hipotečnih posojil 1.063.416 K 43 vin. Denarni promet 248.967 K 49 vin.

Niko Lenček

c. kr. notar

Ana Lenček roj. Koceli
poročena.

Škofja Loka, 7. junija 1906.

106

Zaloga suhih in oljnatih barv.

Traverze, železniške šine

vedno sveži

Portland- in Romancement

kakor vse druge za stavbe potrebne predmete prodaja

po najnižjih cenah

98—2

Trgovina z železnino in
špecerijskim blagom „Merkur“

Peter Majdič, Kranj.

Prodaja železnih vodovodnih cevi in cevi
iz kamenščine.

Angleško skladišče oblek

D. Bernatovič

Ljubljana, glavni trg št. 5.

105—1

— Največja in najlepša —

☛ zaloga konfekcij ☛

☛ za gospode in dečke. ☛

Dalje tudi vedno zadnje novosti za
dame in deklice **po jako nizkih cenah.**

